

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia lipca 2011 r.

Tekst ujednolicony

**Tomasz Zalewski
Prezes Wodnego Ochotniczego
Pogotowia Ratunkowego
Województwa Zachodniopomorskiego
w Szczecinie**

LSZ-4101-05-09/2011
P/11/166

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Wodnym Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie (zwanego dalej WOPR) kontrolę prawidłowości wykorzystania i rozliczania dotacji ze środków publicznych na realizację zadań zleconych w latach 2009-2011 (do 30.06.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 13 lipca 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania WOPR w kontrolowanym zakresie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. W okresie objętym kontrolą WOPR, nie posiadający statusu organizacji pożytku publicznego, spełniał ustawowe wymogi uprawniające do ubiegania się o realizację zadań publicznych. Zadania, na które WOPR otrzymał środki od jednostek sektora finansów

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

publicznych (dalej jsfp), mieściły się w jego statutowej działalności². WOPR dysponował odpowiednimi zasobami kadrowymi i rzeczowymi, by zapewnić prawidłową realizację dotowanych zadań.

NIK negatywnie ocenia brak wskazania w statucie (lub w innym akcie wewnętrznym) zakresu prowadzonej działalności odpłatnej i nieodpłatnej oraz brak rachunkowego ich wyodrębnienia w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie³ (dalej udpp). W ocenie NIK, wskazanie przez Zarząd Główny WOPR, w uchwale nr 10/1/IX/08 z 13.04.2008 r., zakresu działalności odpłatnej i nieodpłatnej, którą mogły realizować jednostki WOPR było niewystarczające, bowiem Zarząd Główny WOPR nie był stroną umów zawartych przez WOPR Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie realizacji zadań publicznych.

2. W latach 2009-2011 (do 30.06.) WOPR zawarł 12 umów w sprawie wsparcia realizacji zadań publicznych finansowanych ze środków krajowych, na łączną kwotę 610.100 zł, z tego w 2009 r. na łączną kwotę 87.500 zł z 3 jsfp, tj. Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego (Samorządem Województwa) i Gminami: Miastem Szczecin i Choszczno, w 2010 r. na łączną kwotę 220.000 zł z 4 jsfp: Wojewodą Zachodniopomorskim (Wojewodą), Samorządem Województwa, Powiatem Polickim i Gminą Choszczno, w 2011 r. (do 30.06.) na łączną kwotę 302.600 zł z 5 jsfp: Wojewodą, Samorządem Województwa i Gminami: Choszczno, Myślibórz oraz Świdwin.

Oferty WOPR złożone ww. jsfp na realizację zadań publicznych spełniały wymogi określone w art. 14 udpp. Stwierdzono natomiast, że w 6 ofertach (z 7 badanych) wskazywano cele i zakładane do osiągnięcia rezultaty w sposób opisowy, w wielkościach niemierzalnych, z wyjątkiem planowanej liczby adresatów zadania.

3. NIK negatywnie ocenia wykorzystanie niezgodnie z przeznaczeniem części środków na łączną kwotę 7.425,25 zł z (stanowiącą 2,41% kwoty wydatków objętych badaniem) z dotacji przekazanych w latach 2009-2010 na łączną kwotę 307.500 zł, poprzez sfinansowanie wydatków poniesionych w okresie nieobjętym terminem realizacji zadania lub na wydatki, które nie zostały uwzględnione w ofercie na realizację zleconego zadania, tj.:

a) na kwotę 350,25 zł z dotacji przekazanych przez Gminę Choszczno na podstawie umów:

² określonej w KRS i statucie WOPR, zatwierdzonym przez Zarząd Główny WOPR w dniu 30.11.2002 r.

³ Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536.

- nr 6/2009 z dnia 16.03.2009 r. – wydatki poniesiono w okresie od 26.12.2008 r. do 26.02.2009 r., tj. przed okresem obowiązywania umowy na łączną kwotę 114,56 zł (zgodnie z umową zadanie mogło być realizowane od 16.03. do 17.12.2009 r.),
- nr 2/2010 z dnia 22.02.2010 r. – wydatki poniesiono w okresie od 26.12.2009 r. do 21.02.2010 r., tj. przed okresem obowiązywania umowy na łączną kwotę 235,69 zł (zgodnie z umową zadanie mogło być realizowane od 22.02. do 17.12.2010 r.),

b) na kwotę 7.075,00 zł z dotacji przekazanych przez Wojewodę na podstawie umowy nr 20/BZK/2010 z 15.06.2010 r., wynikającą z rachunków wystawionych do umów zleceń nr: 36/2010, 46/2010, 47/2010, 57/2010, 58/2010, umów o dzieło nr: 01/UW/2010 i rachunku nr 04/06 z 22.06.2010 r. - za wynagrodzenia dla osób prowadzących kurs na ratowników Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy (KPP), kurs operatora sprzętu ratunkowego (AED) i szkolenia profilaktyczne.

Wydatki związane z wypłatą wynagrodzeń za przeprowadzenie szkoleń profilaktycznych oraz specjalistycznych na ratowników wodnych i operatorów AED nie zostały uwzględnione w kosztorysie oferty, która zgodnie z § 1 pkt 1 umowy nr 20/BZK/2010 stanowiła jej integralną część. Osoby wykonujące ww. czynności były członkami WOPR i/lub instruktorami upoważnionymi do przeprowadzania szkoleń. Oferta złożona Wojewodzie przewidywała świadczenie pracy przez członków organizacji i instruktorów społecznie, jako wkład własny WOPR w realizację zleconego zadania. Oceny NIK nie zmieniają dodatkowe wyjaśnienia, złożone przez Pana Prezesa po zakończeniu kontroli (w dniu 14.07.2011 r.), z których wynika, że społeczna praca ww. osób dotyczyła jedynie strony organizacyjnej szkoleń (co nie zostało tak określone w ofercie), a potwierdza Pan Prezes, że członkowie WOPR pobrali wynagrodzenie za udział w realizacji tych zadań.

Stosownie do przepisów art. 169 i art. 252 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, dotacje udzielone z budżetu państwa i budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają zwrotowi do budżetu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia ww. okoliczności.

4. WOPR złożył sprawozdania częściowe i końcowe z realizacji zadań publicznych (w badanym okresie) w terminach wynikających z zawartych z jsfp umów, zgodnie ze

⁴ Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm. obowiązującej od 1 stycznia 2010 r. Do rozliczenia dotacji za 2009 r. mają zastosowanie przepisy art. 190 w związku z art. 145 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.).

wzorami określonymi odpowiednio w rozporządzeniach Ministra Pracy i Polityki Społecznej: z dnia 27 grudnia 2005 r.⁵ i z dnia 15 grudnia 2010 r.⁶

Sporządzane przez Prezesa i przedkładane jsfp finansowe rozliczenia z wykorzystania dotacji w latach 2009-2010, w 6 przypadkach (z 7 badanych) nie dają gwarancji rzetelnego rozliczenia umów, gdyż w księgach rachunkowych WOPR nie wyodrębniono środków przekazanych na ich realizację i wydatków z nich sfinansowanych w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji gospodarczych, czym naruszono postanowienia każdej z 6 umów oraz art. 16 ust. 5 udpp. Przepisy te stanowią, że organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy są zobowiązane do wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków otrzymanych na realizację umowy.

W przypadku umowy nr 20/BZK/2010 zawartej z Wojewodą, dane zawarte w sprawozdaniu końcowym były zgodne z ewidencją finansowo-księgową.

5. NIK negatywnie ocenia niedostosowanie Polityki rachunkowości, zatwierdzonej (1.04.2008 r.) przez Prezesa WOPR, do wymogu ewidencjonowania przychodów pochodzących z dotacji celowych i wydatków z nich finansowanych. Ponadto wbrew art. 10 ust. 1 pkt 2-4 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷, w Polityce rachunkowości nie zostały określone metody wyceny aktywów i pasywów, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej; nie ustalono wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań a także stosowanej techniki dokumentowania zapisów księgowych.

Dane wykazane w bilansie WOPR z rok 2009 i 2010 były zgodne z danymi zawartymi w księgach rachunkowych. Natomiast w informacjach dodatkowych do rocznych sprawozdań finansowych nie zawarto informacji dotyczących źródeł pochodzenia dotacji oraz wielkości otrzymanych środków, tym samym nie wskazano istotnych informacji mających wpływ na sytuację majątkową i finansową jednostki, co było niezgodne z art. 48 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

W związku z uzyskaniem dotacji na realizację zadań publicznych WOPR był zobowiązany do prowadzenia rachunkowości zgodnie z ustawą o rachunkowości - stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 7. Przepisy te stanowią, że ustawę o rachunkowości stosuje się do

⁵ w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz.U. Nr 264, poz. 2207), uchylone z dniem 18.01.2011 r.

⁶ w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz.U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25).

⁷ Dz.U z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

jednostek mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli otrzymują one na realizację zadań zleconych dotacje lub subwencje z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy celowych - od początku roku obrotowego, w którym dotacje lub subwencje zostały im przyznane.

6. NIK pozytywnie ocenia realizację w 2010 r. projektu pn. „Pomóż sobie pomagając innym”, finansowanego z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Projekt realizowano zgodnie z terminem określonym w umowie o dofinansowanie. W 2010 r. WOPR wydatkował łącznie 128.467,35 zł, z tego 94.427,80 zł z dotacji (tj. 45,2% łącznej kwoty dofinansowania z Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, wynoszącej w okresie realizacji projektu 209.026 zł) oraz 34.039,55 zł ze środków własnych.

W toku kontroli stwierdzono niezgodność sprawozdania częściowego, sporządzonego wg stanu na dzień 31.12.2010 r., z ewidencją finansowo-księgową WOPR. Kwota wykazana w sprawozdaniu była o 48.600 zł wyższa i wynikała z nieudokumentowania zryczałtowanych kosztów nadania uprawnień ratowników, poniesionych przez WOPR. Do dnia zakończenia kontroli (4.07.2011 r.) WOPR sporządził stosowny dokument księgowy oraz dokonał niezbędnych korekt w ewidencji finansowo-księgowej za rok 2010.

W 2011 r. WOPR kontynuował realizację projektu zgodnie z ustalonym harmonogramem. Do dnia 1.06.2011 r. zadanie zostało zrealizowane, a sprawozdanie końcowe złożono w terminie określonym w umowie (w dniu 30.06.2011 r.).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Zwrot właściwym organom administracji publicznej kwot dotacji wydatkowanych niezgodnie z umowami w łącznej kwocie 7.425,25 zł (Gminie Choszczno - 350,25 zł, Wojewodzie Zachodniopomorskiemu - 7.075,00 zł) wraz z należnymi odsetkami.*
2. *Wskazanie w statucie, lub w innym akcie wewnętrznym WOPR, zakresu prowadzonej działalności odpłatnej i nieodpłatnej.*
3. *Rachunkowe wyodrębnienie działalności odpłatnej i nieodpłatnej w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników.*
4. *Dostosowanie Polityki rachunkowości do wymogów wynikających z przepisów prawa oraz wykazywanie w informacji dodatkowej do bilansu danych o uzyskanych dotacjach w związku z realizacją zadań zleconych, finansowanych ze środków publicznych.*

5. *Prowadzenie wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej środków otrzymanych z dotacji celowych i wydatków poniesionych na realizację zleconego zadania zgodnie z wymogami określonymi w umowie dotacji.*
6. *Rozliczanie dotacji na podstawie dowodów księgowych odnoszących się do zakresu rzeczowego stanowiącego przedmiot umowy.*

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.